

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van
Aruba, Curaçao en Sint Maarten en van
Bonaire, Sint Eustatius en Saba
Mr. E.J. van der Poel
Wilhelminaplein 4
Curaçao

Curaçao, 17 maart 2016

Betreft: verzoek aanstellen niet lokale rechters hoger beroep strafzaak 'Babel'

Geachte president,

Bij vonnis van 11 maart 2016 zijn cliënten, Gerrit Francisco Schotte en Cicely van der Dijs, zoals u weet, door het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao veroordeeld. Op 15 maart 2016 is, namens cliënten, hoger beroep ingesteld tegen dat vonnis. In verband met de behandeling van de strafzaak in hoger beroep verzoekt de verdediging, namens cliënten, uw aandacht voor het navolgende.

Het verzoek, dat hierna zal worden onderbouwd, is dat de behandeling in hoger beroep wordt gedaan door (het overvliegen van) rechters die werkzaam zijn bij een gerechtshof in Nederland. Cliënten hebben namelijk geen vertrouwen in een objectieve belangenafweging van hun strafzaak in hoger beroep door lokaal aangestelde rechters als lid van het Gemeenschappelijk Hof.¹

In Eerste Aanleg is door de verdediging op grond van het procesdossier stellig betoogd, dat, anders dan het Gerecht heeft geoordeeld, de aanleiding van de start van het strafrechtelijk onderzoek tegen cliënten duidelijk berust op overtredingen van het Wetboek van Strafrecht, de Landsverordening MOT en de Landsverordening Veiligheidsdienst. Overtredingen die met zware gevangenisstraffen worden bedreigd voor de overtreder, welke overtredingen gedurende de regiezitting van 5 juni 2015 uitgebreid aan de orde zijn geweest.² Als centrale overtreder van die overtredingen is door de verdediging, onder meer, aangewezen de heer Edsel Gumbs, zijnde voormalig hoofd van de Veiligheidsdienst Curaçao die, zoals blijkt uit zijn schrijven in het procesdossier, heeft gehandeld als gevolg van een opdracht van de destijds aangestelde procureur-generaal van het openbaar ministerie, de heer Dick Piar.

¹ Hieronder te verstaan: rechter als lid van het Gemeenschappelijk Hof werkzaam in Aruba, Curaçao, Sint Maarten of Bonaire.

² Zie o.a. de artikelen 29 Landsverordening Veiligheidsdienst Curaçao AB 2010 no. 87; artikelen 20 jo. 23 Landsverordening MOT (Pb 1996 no. 21; artikel 285 NASr oud/ 2: 232 CSr; artikel 1:123 CSr/ artikel 49 NASr oud.

Met betrekking tot die rol van, onder meer, de heer Gumbs in deze en met name het rechtstreekse verband daarvan met het openbaar ministerie, volgens het procesdossier, heeft de verdediging tijdens de inhoudelijke behandeling in Eerste Aanleg haar sterke afkeuring uitgesproken over de op 22 september 2015 in het openbaar uitgesproken 'stichtelijke' woorden van een lid van het Gemeenschappelijk Hof, mr. J. de Boer, in de functie van hofvoorzitter, welke uitlating ongetwijfeld bedoeld was op hetgeen de verdediging naar voren heeft gebracht tijdens de regiezitting in de onderhavige zaak. Hofrechter mr. J. de Boer benadrukte namens het Gemeenschappelijk Hof, dat de lokale klokkenluider, de heer Gumbs, '*de verdiende bescherming van de lokale rechter geniet*',³ al dan niet in woorden van gelijke strekking.

Door cliënten kan de voorgaande uitlating niet anders worden opgevat, dan, dat de heer Gumbs bij voorbaat zonder meer bescherming zal genieten van het Gemeenschappelijk Hof. Dit laatste hebben cliënten in het bijzonder door het afwijzende oordeel van het Gerecht in Eerste Aanleg op dit verdedigingsverweer zeker ervaren. Het rechterlijk eindoordeel dat de aanleiding van het strafrechtelijk onderzoek, anders dan betoogd door de verdediging, evident ligt in het – let wel niet overgelegde en dus niet nader te controleren- (spook) e-mailbericht medio 2012 uit Italië verwijzende naar de getuigenverklaring van mr. Van der Schans daarover, houdt de verdediging dan ook tegen het licht van die 'stichtelijke' woorden. Wij zullen hier over het vonnis niet verder uitweiden nu hiervoor plaats is gedurende de behandeling in hoger beroep.

Welnu, in hoger beroep zal de verdediging opnieuw betogen dat de aanleiding van het strafrechtelijk onderzoek 'Babel' vooreerst gelegen is in de bewuste overtreding van de strafwetgeving door hoge functionarissen in Curaçao, waaronder de heer Gumbs handelende in directe opdracht van het openbaar ministerie, die zich al dan niet hebben samengespannen om cliënten vervolgd te krijgen. Derhalve zal in ons betoog in hoger beroep de integriteit van de opsporing wederom centraal staan. Ook de medaille van een strafrechtelijk proces heeft namelijk twee keerzijden.

Het is om voorgaande redenen dat het onderhavige verzoek wordt gedaan nu bij de behandeling in hoger beroep niet voldaan zal kunnen worden aan de eis van behandeling door een onpartijdige rechterlijke instantie, zoals vereist door artikel 6 EVRM. De rechterlijke onpartijdigheid is één van de hoekstenen van de rechtspleging en een waarborg voor een eerlijke procesvoering. Het Engelse adagium 'justice must not only be done, but also be seen to be done' klinkt iedereen bekend in de oren.⁴ Het vrijwaren van een strikte onpartijdigheid van de rechter is zo fundamenteel en zo belangrijk voor het vertrouwen van de rechtzoekende in het gerecht, dat zelfs de minste schijn van een gebrek aan onpartijdigheid niet kan worden geduld. Dit is nu niet het geval. Cliënten hebben er geen vertrouwen in dat in hoger beroep het Gemeenschappelijk Hof terstond afstand neemt van de eerder gedane uitlating door hetzelfde hof. Derhalve vrezen zij dat geen enkel lid van het Gemeenschappelijk Hof de onpartijdigheid aan de dag zal leggen waarop zij als beschuldigten recht hebben.

Hier komt nog de omstandigheid bij van de buitengewone betrokkenheid van de Curaçaose samenleving (die een kleine gemeenschap is), de intensieve media-aandacht en daarin

³ Bijlage 25 bij pleidooi.

⁴ EHRM 26 oktober 1984, NJ 1988, 744 m.nt. EAA, § 26 (De Cubber); EHRM 1 oktober 1982, A 53, § 30 (Piersack), EHRM 24 mei 1989, NJ 1990, 627 m.nt. PvD, § 48 (Hauschildt).

uitgesproken verdeeldheid met betrekking tot de heer Schotte en zijn politieke partij de afgelopen jaren, dat de leden van het Gemeenschappelijk Hof in hetzelfde kleine gerechtsgebouw zitten (met 1 koffiekamer) en vanzelfsprekend onderdeel uitmaken van deze kleine samenleving, tezamen genomen de objectieve belangenafweging, onopzettelijk, zodanig verhindert dat cliënten wantrouwig zijn en zich afvragen of er nog een lid van het Gemeenschappelijk Hof in staat is deze strafzaak objectief en onpartijdig te behandelen in hoger beroep. Gesteld kan worden dat dit omstandigheden zijn die inherent zijn aan een kleine samenleving, maar, volgens ons, desalniettemin niet onbelangrijk om op te werpen.

Hoewel de verdediging ervan uitgaat dat de rechter uit hoofde van zijn/ haar aanstelling moet worden vermoed onpartijdig te zijn, menen wij toch dat in deze concrete strafzaak de herhaaldelijke negatieve berichtgeving ongetwijfeld onderdeel is gaan vormen van op zijn minst het onderbewustzijn van de lokale rechter. In zo een kleine samenleving is dit onvermijdelijk, waar de media tegenwoordig anders dan in het verleden het geval in strafzaken, agressiever is, meer betrokken, sterk politiek gekleurd en met veel groter bereik. Ook de lokale rechter is uiteindelijk maar een mens en, naar mag worden aangenomen, met alle respect, de Papiamentstalige kranten zeer waarschijnlijk niet leest, zodat er ten aanzien van de lokale rechter ook nog sprake is van een eenzijdig beeld gevormd door veelvuldige negatieve Nederlandstalige berichtgeving waarin onvoldoende evenwichtige nieuwsvoering, zoals die wel enigszins terug te vinden is in de Papiamentstalige kranten.

Nu de 'stichtelijke' woorden glashelder zijn en uitgesproken door het Gemeenschappelijk Hof, welk hof deze strafzaak nog in hoger beroep in behandeling moet nemen, verzoekt de verdediging u in dit concrete geval -in het belang van de rechtszekerheid, ter afdoende waarborg van hun recht op een eerlijk proces en om alle twijfel weg te nemen- sterk het verzoek van de verdediging in overweging te nemen om drie hofrechters uit Nederland te laten overvliegen die deel uit zullen maken van de aanstaande hofcombinatie. Gelet op de bijzondere feiten en omstandigheden van dit strafproces, die zich niet in een eerdere strafzaak hebben voorgedaan dan deze, ziet de verdediging zich bij afwijzing van het verzoek genoodzaakt de gerechtelijke stappen te nemen die nodig zijn om een eerlijke procesvoering voor cliënten te garanderen. Het behoeft geen betoog dat de belangen van cliënten in deze groot zijn.

Het recht(smiddel) van hoger beroep verwordt theoretisch en illusoir indien de strafzaak 'Babel' door lokale rechters wordt behandeld in hoger beroep in het bijzonder vanwege de bewuste uitlating van het Gemeenschappelijk Hof.

Namens cliënten,

E.F. Sulvaran

P.C. Janssen